

rabljeva freska

Slovenija 1995

produkcija Timaro in TV Slovenija **režija** Anton Tomašič **scenarij** Marcel Buh **fotografija** Jure Pervanje **glasba** Slavko Avsenik, ml. **ton** France Velkavrh, Marjan Horvat **scenografija** Janez Kovič, Urša Loboda **kostumografija** Zvonka Makuc **igrajo** Roman Končar, Dare Valič, Lučka Počkaj, Dare Valič, Mirjam Korbar, Lojze Rozman, Nataša Barbara Gračner, Igor Samobor, Vesna Maher, Gojmir Lešnjak, Bernarda Oman, Pavle Ravnohrib

Vem, da bi prav ta film potreboval najdaljši zapis. Pri reviziji zgodovine – čez mnogo ali pa le nekaj let – bo pod tem naslovom namreč praznina. In poznam zoprni občutek, ko umanjajo informacije o delu, ki je prezrto zdrsnilo v temo. A dragi moji potomci, povem vam, da je meni že danes zdrsnilo v temo. Ostalo je nekaj slik in mnogo nerazumevanja tistih, ki so v predlogi tega projekta našli dovolj razlogov, da so ga porinili pred nas.

Nekonsistentnost same scenaristične predloge da slutiti, da so t. i. eksperti ob branju teksta pred seboj videli Carpenterjeve podobe ali pač niso videli ničesar, temveč so le poslušali diktat konstelacij. Kajti ukvarjanje z nekakšno metafizično resnico o večnem Zlu, ki da vlada svetu, aluzije na nadnaravno, ki se vtira v realno in reinkarnirano vrača, je zgolj brisanje nemoči avtorjev, ki s poseganejem v nadnaravno s floskulami opravičujejo lastno nemoč.

Recimo, da je scenarij kredibilen. Vzemimo, da so liki dovolj heterogeni, njih srečanja dovolj filmična, medsebojne odvisnosti dovolj intrigantske in njih reagiranja dovolj pomenljiva. Težko si sicer to predstavljamo, a recimo. Kaj potem umanjka pri prevodu v filmski jezik? Skorajda vse: mizanscena, ki ostaja kot v zgodnjem ploskovitem stilu, kjer prostor nima ne globine, ne perspektive in ne pomenljivih govoric, saj ostaja na ravni dekorja, ki nemočno izvrže frontalni prvi plan. Umanjka šivanje planov in sekvenc, umanjka vsakršna gradnja suspenza, ki bi prerasla otročje metaforiziranje s kačami ali smodnikom.

Umanjkajo vzrok – posledica in osnovna interakcija oseb, saj ostajajo na nivoju shematičnih lutk, ki se premikajo po

izpraznjeni lunatični površini brez enega samega statista. Kovači tega filma lahko vse to spodbijejo. Verjamem, saj je njihov alibi sama moranska predloga neznanstvene fantastike. Ko ni nič otipljivega, je dovoljeno vse. Mi pa vsega ne prenesemo.

Majda Širca